

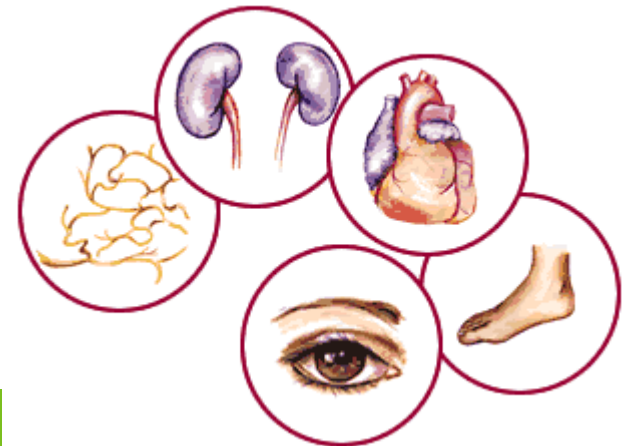
Nierlijden bij diabetespatiënten

Dr Engelen W

22 oktober 2005

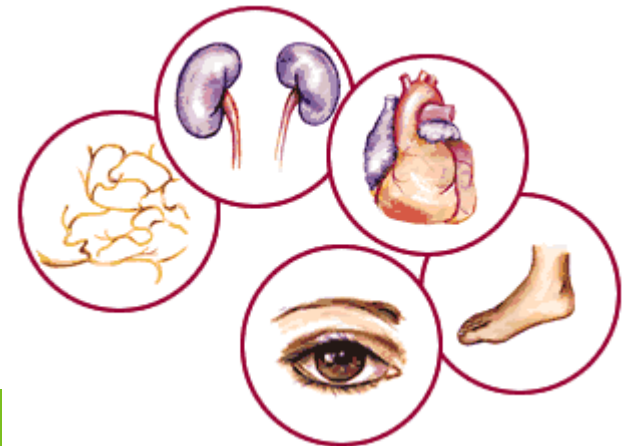
Diabetes complicaties

- **Aantasting grote bloedvaten**
  - Hart
  - Bloedvaten hersenen
  - Perifeer vaatlijden
- **Aantasting kleine bloedvaten**
  - Neuropathie (zenuwen)
  - Retinopathie (oogfundus)
  - Nefropathie (nieren)

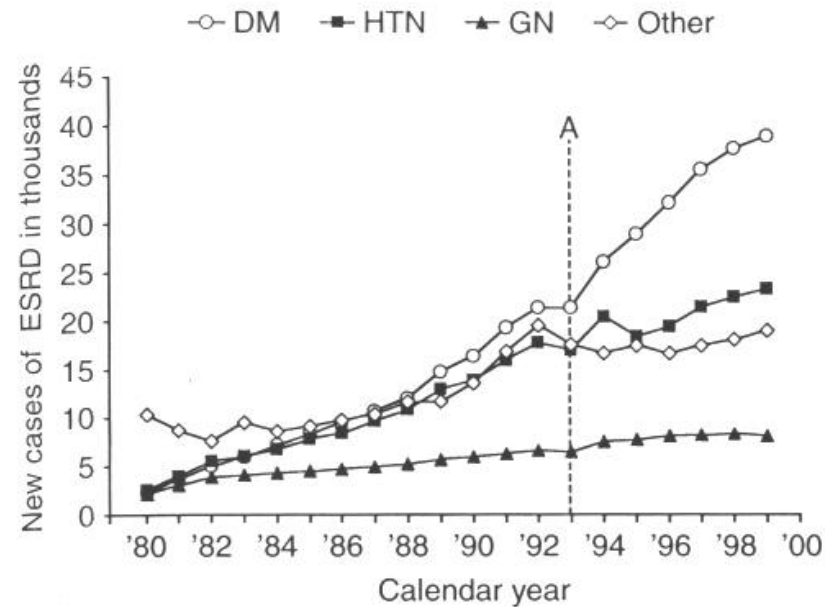

Diabetes complicaties

- **Aantasting grote bloedvaten**
  - Hart
  - Bloedvaten hersenen
  - Perifeer vaatlijden
- **Aantasting kleine bloedvaten**
  - Neuropathie (zenuwen)
  - Retinopathie (oogfundus)
  - **Nefropathie (nieren)**

Diabetes nefropathie belangrijk?

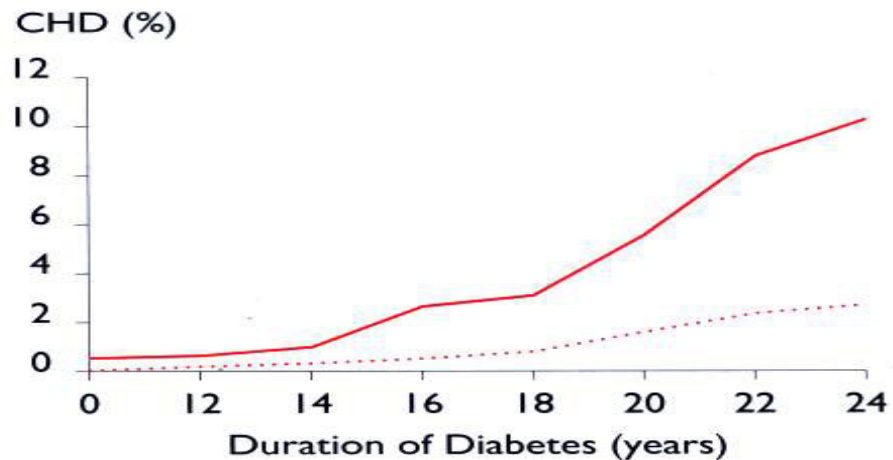

Aantal patiënten dat startte met dialyse in USA 1980-1999 (USRDS)

Jones, Kidney Int, 2005

Nog slecht nieuws: Associatie tussen diabetes nefropathie en cardiovasculair lijden

Cumulative incidence of coronary heart disease (CHD) in people with type 1 diabetes with (solid line) proteinuria and without (dashed line) proteinuria.

Tuomilehto, Diabetologia, 1998

Diabetes nefropathie: kenmerkend

- **Normaal:**
  - > Albuminurie < 20 mg/dag
- **Micro-albuminurie:**
  - > Albuminurie: 30 tot 300 mg/dag
  - CAVE: fysieke inspanningen, koorts, UWI, corfalen, metabole ontregeling
- **Overt proteinurie:**
  - > Albuminurie > 300 mg/dag

!! SILENTIEUS !!

Diabetes nefropathie: Screening

Hoe?

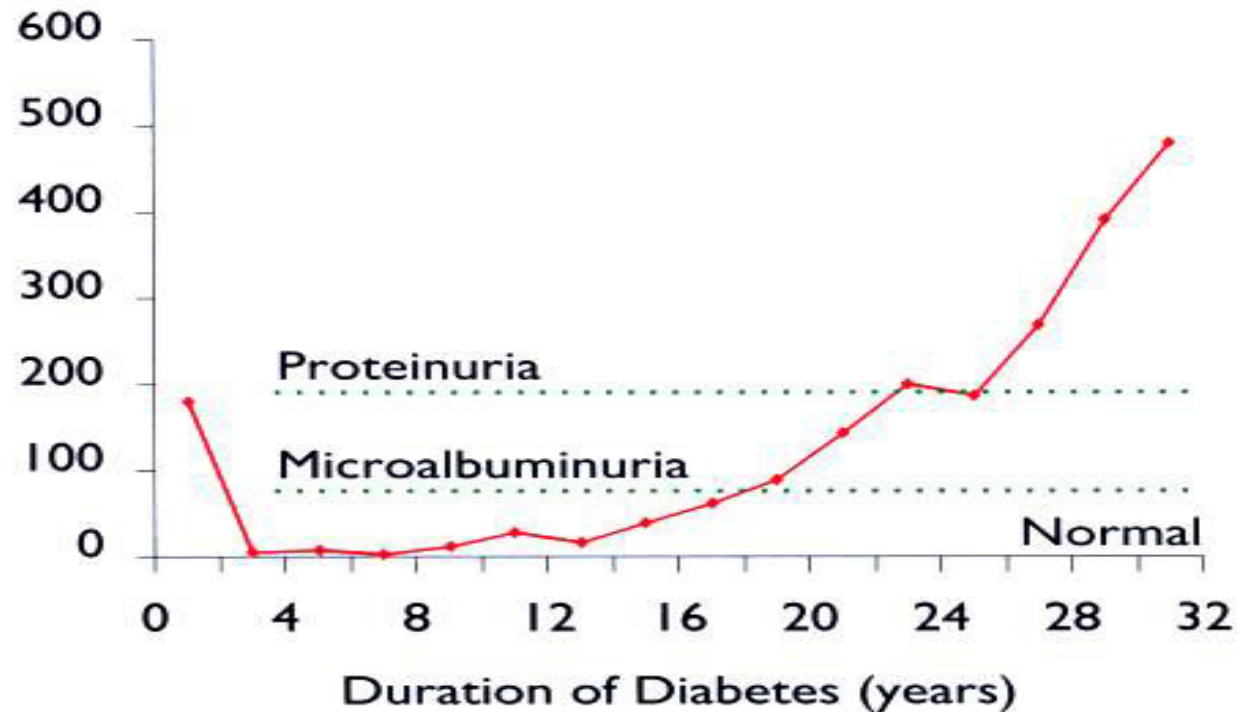
- **Bloedname:**
  - nierfunctie
- **Urine-onderzoek (urinestaal of 24u urine):**
  - Micro-albumine?

Wanneer?

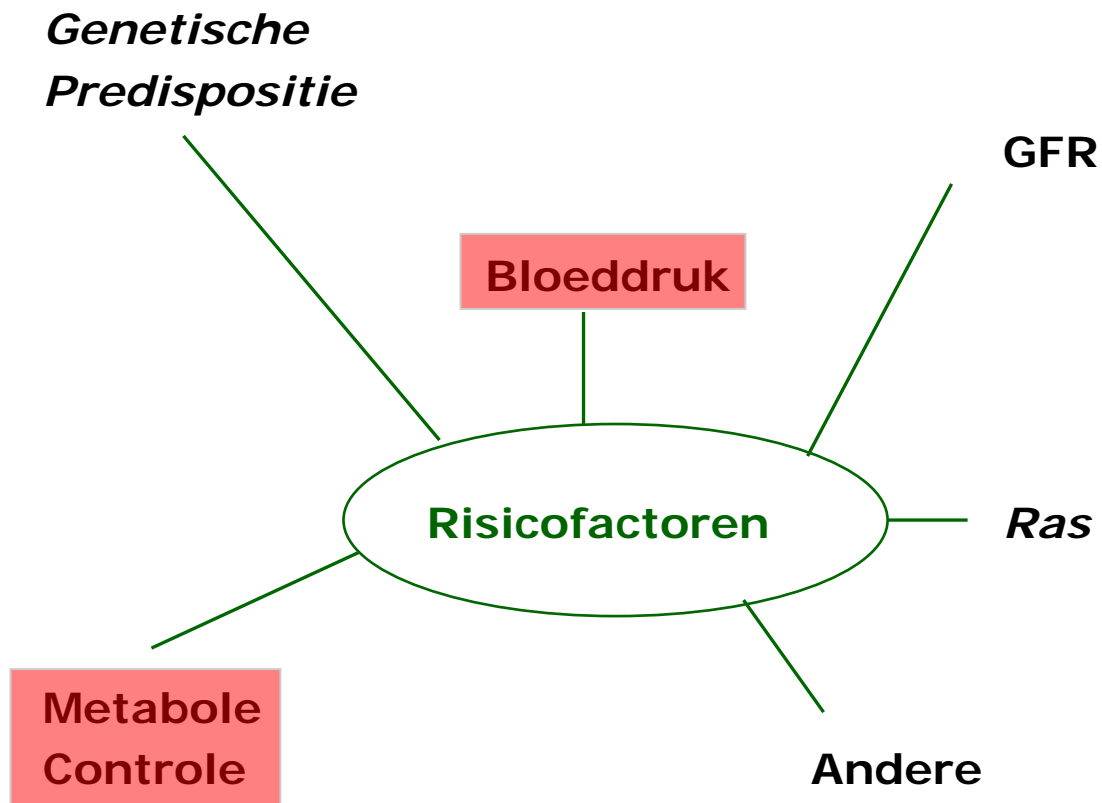
- **Bij type 1 DM: na 5 jaar DM**
- **Bij type 2 DM: van bij de diagnose**

Natuurlijk verloop diabetes nefropathie

Urine Albumin Excretion (mg/24 h)

Risicofactoren

Risicofactoren

Ras

Toename incidentie en ernst in:

- Zwartten (RR 4.8)
  - Aziaten (RR 6)
  - Mexicanen
  - Pima indianen
- Zwartten

Met type 2 DM

Met type 1 DM

Risicofactoren

Familiale voorgeschiedenis

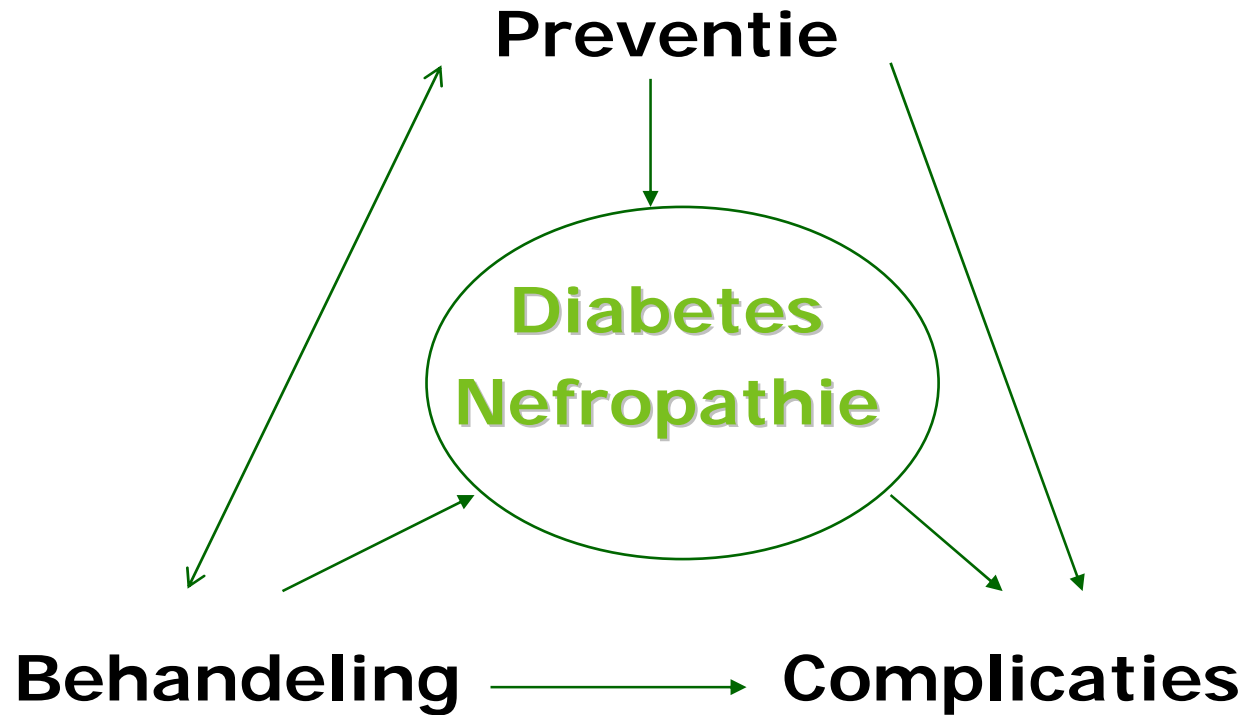
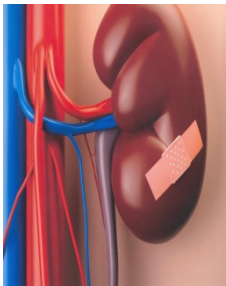
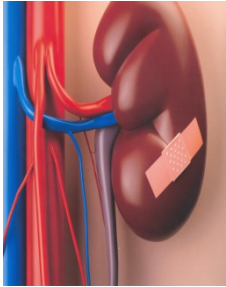
Toename in risico en
toename in ernst igv:

- **Verwant met diabetes NP**

In type 1 en type 2 diabetes

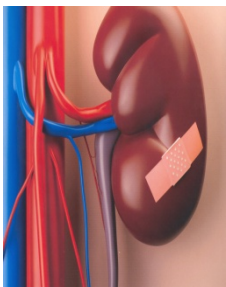
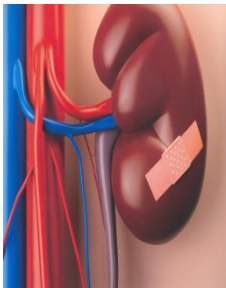
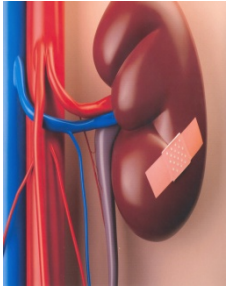

Renoprotectieve maatregelen

Renoprotectieve maatregelen

- Suiker controle
- Bloeddruk controle
- ACE-I / Sartanen
- Verstoorde vetten
  - Rookstop
  - Anemie
  - Voeding

Suiker controle en DM NP

- **Goede metabole controle voorkomt micro-albuminurie**
- **Stabilisatie / reductie diabetes nierlijden**

Suiker controle

- **DCCT in DM Type 1**

DCCT, N Eng J Med, 1993

- **UKPDS in DM Type 2**

UKPDS, Lancet, 1998

HbA1c -1% ~ 37%vermindering in
incidence rate van
micro- / macro-albuminurie

Bloeddruk controle en DM NP

- **Art HT: risicofactor voor ontwikkeling van NP**
Parving, Diabetes, 1983
- **Afwezigheid nachtelijke BP-dip:risicofactor voor micro-alb in DM type 1**
Hebert, Kidney Int, 1994
- **BP-verlaging in HT in type 1 en type 2 DM: vertraagt progressie proteinurie, NI**
BMJ, 1998

Bloeddruk controle

ADA aanbevelingen:

- **BP Target $\leq$ 130/80 mmHg, soms $\leq$ 125/75**
- **ACE-I of sartanen**
  - > Reductie micro-albuminurie, proteïnurie
  - > Vertraging van de progressie NP
  - > On top off bloeddruk controle

Strikte bloeddruk controle

Vééééé! pillekes!!

**3 of meer
(29% van patiënten met strikte BP
controle in UKPDS)**

UKPDS, BMJ, 1998

Vetten en DM NP

DM Type 1

- cholesterol beïnvloedt ontwikkeling micro-alb over 10 jaar

Watts GF, Metabolism, 1996

- Cholesterol beïnvloedt progressie van nierfalen over 10 jaar

Parving HH, Am J Kidney Dis, 1995

DM Type 2

- Cholesterol is onafhankelijke risicofactor voor ontwikkeling diabetes NP

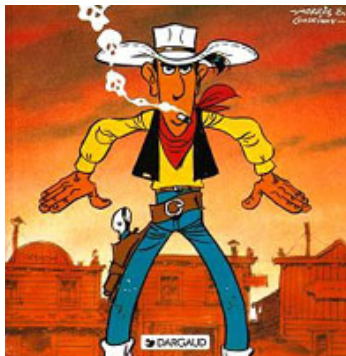
Gall MA, BMJ, 1997

Ravid M, Arch Intern Med, 1998

Nicotine-abusus en DM NP

Nicotine-abusus:

- Toename risico op micro-albuminurie
- Snellere evolutie
- Achteruitgang van NF igv overtook nefropathie

Rookstop: obligaant!!

Wesson DE, Am J Kidney Dis, 2002
Chuatirun T, Am J Kidney Dis, 2003
Chuahirun, Am J Kidney Dis, 2002

Renoprotectieve maatregelen

Ideale zorg

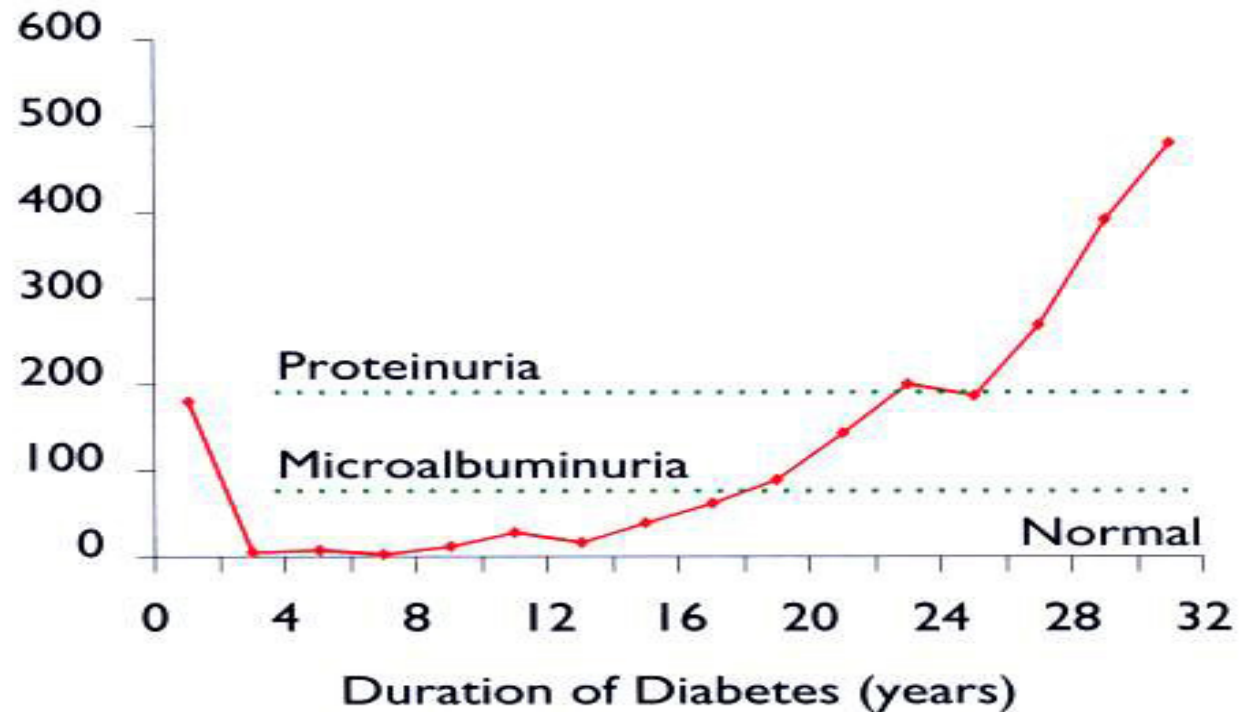
=

**Samenwerking en vertrouwen tussen
patiënt en arts**

actief problemen te voorkomen

Evolutie naar nierfalen

Urine Albumin Excretion (mg/24 h)

Behandeling bij nierinsufficiëntie

- **Doorverwijzing naar nierspecialist**
- **Aanpassing medicatie**
  - Aanpassing dosis
  - Stopzetten medicatie (vb glucophage)
- **Aanpassing dieet**
  - hyperkaliëmie

Take home message

- **Zowel diabetes type 1 als type 2 zijn ernstige ziekten**
- **Cave cardiovasculaire lijden**
- **Diabetes nefropathie vergt een multifactoriële aanpak en soms doorverwijzing naar nefroloog**

